

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Kapitel 27, predikan av Micael Nilsson, hållen i Korskyrkan söndagen den 13 april 2014.

Vi har vandrat sakta genom Matteus evangelium i nästa ett och ett halvt år. Och så kommer det sig till slut så lämpligt att vi kommer fram till påsktexterna just i samband med påskan:

Matt 27:1-2: På morgonen beslöt alla överstepräster och folkets äldste att försöka få Jesus avrättad. De lät binda honom, förde bort honom och överlämnade honom åt Pilatus, ståthållaren.

De överlämnade Jesus åt Pilatus. Varför? Jo för att de inte själva hade auktoritet att fälla och verkställa dödsdomar.

Pilatus var prokurator. Prokuratorerna var tillsatta av Rom för att ansvara för särskilt oroliga områden.

Vem var då denne Pilatus? Vi vet att han var en mycket grym man. Historieskrivarna Filon och Josefus beskriver honom som hård och omänsklig. Redan från början gjorde han sig hatad i Israel när han lät sina trupper bära in standar med kejsarens bild i Jerusalem. Han var en maktmänniska som inte drog sig för att kränkte den judiska tron. Kanske är det just därför, för att alla visste att Pilatus var en grym man, som dessa judiska ledare tänker att det nog inte skulle vara allt för svårt att få honom att utdöma ett dödsstraff över Jesus.

Fast de förstod så klart att Pilatus nog inte skulle vara så särskilt intresserad av deras anklagelsepunkter. Vid deras egna domstolsförhandlingar hade de nämligen nyss anklagat Jesus för att ha hädat Gud. Pilatus skulle inte brytt sig om det. Alltså lägger de slugt fram tre andra anklagelsepunkter för honom. De återfinns i Lukas evangelium. Jesus sas vara en revolutionsledare. Jesus påstods ha uppmanat folk att inte betala skatt. Och Jesus anklagades för att ha anspråk på att vara kung, i opposition mot kejsaren. Och detta måste förstås kejsarens man i Jerusalem ta på fullaste allvar.

Matt 27:3-10: När Judas, som hade förrått honom, såg att Jesus blivit dömd, ångrade han sig. Han lämnade tillbaka de trettio silvermynten till överstepräster och de äldste och sade: "Jag har syndat och förrått oskyldigt blod." De svarade: "Vad angår det oss? Det är din sak." Då kastade han in pengarna i tempelhuset och gav sig av därifrån och gick bort och hängde sig. Överstepräster tog pengarna och sade: "Det går inte att lägga dem i offerkistan, eftersom det är blodspengar." Och de beslöt att i stället köpa Krukmakaråkern till begravningsplats för främlingar. Därför heter denna åker ännu i dag Blodsåkern. Så uppfylldes det som sagts genom profeten Jeremia: De tog de trettio silvermynten, priset på den prissatte, honom som några israeliter bestämde priset på, och gav dem i betalning för Krukmakaråkern, så som Herren hade befallt mig.

Judas ångrade sig... - Jag har förrått oskyldigt blod, säger han. Det är intressant, för om någon hade haft anledning att försöka påstå motsatsen så var det Judas. Han hade många skäl till att åberopa förmildrande omständigheter. Och dessutom, om någon haft möjlighet att påstå något annat så var det han, en lärjunge som levt med Jesus 24 timmar om dygnet, sju dagar i vecka i flera år. Och ändå, trots allt, så måste han erkänna att Jesus är oskyldig.

Så kastar Judas pengarna han fått för att förråda sin mästare in i tempelhuset. Varför gör han så? Jo, för att med det säga till prästerna där att detta också är er skuld. - Jag svek, men det gjorde också ni. Med dessa präster vill inte ta emot pengarna. De säger att det är orena pengar, blodspengar, som man inte kan offra till Gud. Med tanke på att det är dessa präster som själva betalat ut dessa pengar är detta en häpnadsväckande dubbelmoral. I ena stunden betalar de ut blodspengar. I andra stunden säger de att dessa pengar är orena inför Gud. Måste inte detta ha varit en väldig brottningskamp i deras inre?

Matt 27:11-14: Jesus ställdes nu inför ståthållaren. Denne frågade honom: "Du är alltså judarnas kung?" Jesus svarade: "Du själv säger det." Och när han anklagades av överstepräster och de äldste svarade han inte. Då sade Pilatus till honom: "Hör du inte vad de beskyller dig för?" Men han svarade inte på en enda fråga, och ståthållaren blev mycket förvånad.

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Det händer något märkligt med Pilatus här. Denne hårdhänta maktmänniska verkar skakad och märkvärdigt ambivalent. Det är något med Jesus som gör honom osäker. "Du är alltså kung?", frågar Pilatus. Betoningen i texten ligger på ordet "du". Är DU en kung? Jesus står där misshandlad och ensam. Han ser inte ut som en kung. Pilatus är kanske ironisk. Skulle DU vara kung? Var är din armé? Var är dina efterföljare?

Jesus står där som en ödmjuk man. Han kunde ha gjort under, förmerat bröd, helat en sjuk... Men han gör inte det. Han svarar inte ens på beskyllningarna mot honom med ord. Och Pilatus blir djupt förvirrad av detta.

Ja sanningen är att Pilatus förstod att Jesus var oskyldig. Han söker därför efter en utväg, för han kan ju inte som representant för den romerska rätten döma en oskyldig.

Matt 27:15-26: Vid högtiden brukade ståthållaren frige en fånge efter folkets önskan. Det fanns just då en känd fånge som hette Jesus Barabbas. När folket nu var samlat, frågade Pilatus: "Vem vill ni att jag skall frige, Jesus Barabbas eller den Jesus som kallas Messias?" Han visste att det var av avund mot Jesus som man hade utlämnat honom. Medan han satt på domartribunen fick han detta bud från sin hustru: "Du skall inte ha med den där rättfärdige mannen att göra. Jag har haft mardrömmar i natt för hans skull." Men översteprästerna och de äldste övertalade folket att begära Barabbas fri och få Jesus dödad. Ståthållaren sade nu till dem: "Vilken av de båda vill ni att jag skall frige?" De svarade: "Barabbas." Pilatus frågade: "Vad skall jag då göra med den Jesus som kallas Messias?" Alla svarade: "Han skall korsfästas!" Han frågade: "Vad har han gjort för ont?" Men de ropade ännu högre: "Han skall korsfästas!" När Pilatus såg att ingenting hjälpte utan att oron bara blev värre, tog han vatten och sköljde sina händer inför folket och sade: "Jag är oskyldig till den här mannens blod. Detta får bli er sak." Men hela folket ropade: "Hans blod må komma över oss och våra barn." Då frigav han Barabbas, men Jesus lät han pryglas och utlämnade honom sedan till att korsfästas.

Pilatus hoppades att denna sedvänja att släppa en fånge skulle lösa problemet. Han visste att han inte borde döma Jesus, för det är en fridsam man, inte en våldsverkare han ser framför sig.

Han får dessutom ett bud från sin hustru, som varnar honom. Är inte det en märklig berättelse? Hon har haft en dröm. Vi kan bara gissa vad hon drömt i sin dröm, men det hon sett har fått henne att lida. För ibland kan en orolig natt vara Gud som knackar på dörren. Och hon uppfattar det också verkligen som en Guds varning.

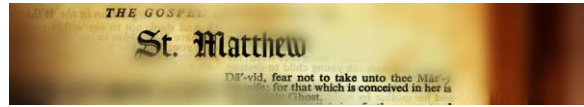
Vad händer här? Jo, Pilatus får en extra möjlighet att tänka om. T.o.m. mot denne onde man visar Gud sin godhet. Men Pilatus lyssnar inte.

Gud talar till Pilatus på många sätt. Genom Jesus, genom Pilatus förstånd, genom hans frus dröm, och ändå låter han sig duperas. Till slut försöker han komma undan genom att tvätta sina händer. Det finns en gammal berättelse om hur Pilatus står i helvetet och försöker tvätta bort Jesu blod från sina händer en hel evighet utan att lyckas. Varför? För att dessa ord är förrädiska: "Jag är oskyldig till den här mannens blod. Detta får bli er sak."

Men Bibeln säger att ingen av oss är oskyldig till Jesu blod. Jesaja profeterade om honom: "Det var våra synder han bar." Så ingen kan säga "Jesu blod angår inte mig." Det spelar ingen roll om du ståthållare eller kejsare, hans blod angår dig. Det kvittar om du är kung eller president, läkare, lärare eller lägerkommendant. Hans blod angår dig. Du må vara ateist, agnostiker, muslim, buddist eller kristen. Hans blod angår dig. Johannes skriver: "Så älskade Gud hela världen att han gav den sin enfödde son." Hans blod angår hela världen.

Matt 27:27-31: Då förde ståthållarens soldater Jesus till residenset och samlade hela vaktstyrkan omkring honom. De tog av honom kläderna och hängde på honom en röd soldatkappa och vred ihop en krans av törne och satte den på hans huvud och stack en käpp i högra handen på honom. Sedan föll de på knä för honom och hånade honom och sade: "Leve judarnas konung." De spottade på honom och tog käppen och slog honom i huvudet. Och när de hade hånat honom, tog de av honom kappan och satte på honom hans egna kläder och förde bort honom för att korsfästa honom.

Man klär ut Jesus så att han ska se ut som en kung, böjer sina knän som i tillbedjan och hånar honom. Detta är mänsklighetens lågvattenmärke, all galenskaps och förblindelses mörkaste stund. Och man kan inte låta bli att tänka på Paulus profetord från Fil 2 om hur en dag "alla knän skall

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

böjas för Jesu namn, i himlen, på jorden och under jorden, och alla tungor bekänna att Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära." Vad ska de tänka, dessa soldater, denna dag?

Matt 27:32-44: På vägen ut träffade de på en man från Kyrene vid namn Simon, och honom tvingade de att bära hans kors. När de kom till ett ställe som kallas Golgota, vilket betyder Skallen, gav de honom vin att dricka, blandat med galla. Han smakade på det men ville inte dricka. När de hade korsfäst honom, delade de upp hans kläder genom att kasta lott om dem, och sedan slog de sig ner där och vaktade honom. Ovanför hans huvud hade de satt upp anklagelsen mot honom som löd: Detta är Jesus, judarnas konung. Samtidigt med honom korsfästes två rövare, den ene till höger och den andre till vänster om honom. De som gick förbi smädade honom och skakade på huvudet och sade: "Du som river ner templet och bygger upp det igen på tre dagar – hjälp dig själv nu, om du är Guds son, och stig ner från korset." Översteprästerna, de skriftlärdade och de äldste gjorde också narr av honom och sade: "Andra har han hjälpt, sig själv kan han inte hjälpa. Han är Israels kung, nu får han stiga ner från korset, så skall vi tro på honom. Han har satt sin lit till Gud. Nu får Gud rädda honom, om han bryr sig om honom. Han har ju sagt att han är Guds son." På samma sätt blev han skymfad av rövarna som var korsfästa tillsammans med honom.

Så korsfästes Jesus. Den romerska makten hade utvecklat denna avrättningsform till ond perfektion för att den skulle vara så smärtsam som möjligt. Det finns utförliga beskrivningar av det fasansfulla i korsfästelsen. Men Matteus skriver det just så här kort. Jesus korsfästes. Detaljerna omkring hans lidande är outhärdliga. Men den fråga som går genom denna scen är hur vi nu någonsin skulle kunna ha någon som helst orsak att betvivla Guds kärlek efter detta. Paulus skriver, Rom 5:8: "Men Gud bevisar sin kärlek till oss genom att Kristus dog för oss medan vi ännu var syndare."

Man delade upp hans kläder mellan sig. Så avklädd blir Jesus. Det finns en djup symbolik i detta. Paulus skriver också i Fil 2: "Han ägde Guds gestalt men vakade inte över sin jämlikhet med Gud, utan avstod från allt..."

Men också här, mitt i denna förnedring finns profetiska dimensioner, för dessa ord knyter an till de gamla orden från Ps 22:18: "De delar mina plagg emellan sig, de kastar lott om mina kläder." Med andra ord, Gud har full koll på den här händelseutvecklingen. Det har han haft i århundraden, ja sedan urminnes tider.

Jesus erbjuds en drog – vin och galla – som skulle lindra smärtan. Men Jesus ville inte låta sig drogas ner. Han skulle nämligen inte bara dödas. Han skulle ge sitt liv, och ville vara medveten om allt han gör i denna viktiga stund.

Matt 27:45-56: Vid sjätte timmen föll ett mörker över hela jorden och det varade till nionde timmen. Vid nionde timmen ropade Jesus med hög röst: "Eli, Eli, lema sabachtani?" (vilket betyder: Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig?). Några som stod där hörde det och sade: "Han ropar på Elia." En av dem sprang genast bort och tog en svamp, fyllde den med surt vin och satte den på en käpp för att ge honom att dricka. Då sade de andra: "Låt oss se om Elia kommer och hjälper honom." Men Jesus ropade än en gång med hög röst och gav upp andan.

Då brast förhänget i templet i två delar, uppifrån och ända ner, jorden skakade och klipporna rämnade, och gravarna öppnade sig. Många kroppar av avlidna heliga uppväcktes, och efter hans uppståndelse lämnade de sina gravar och gick in i den heliga staden och kunde ses av många. När officeren och de som bevakade Jesus tillsammans med honom såg jordbävningen och det andra som hände, greps de av stark fruktan och sade: "Den mannen måste ha varit Guds son."

Där var också många kvinnor som stod längre bort och såg på. De hade följt med Jesus från Galileen för att tjäna honom, och bland dem var Maria från Magdala och Maria som var Jakobs och Josefs mor, och modern till Sebedaios söner.

Vid sjätte timmen, d.v.s. kl 12.00, faller mörkret. I tre timmar klär sig jorden i sorgkläder. Jesus hängde på korset mellan kl 09.00 på morgonen och 15.00 på eftermiddagen. 09.00... Det är precis vid samma tidpunkt som översteprästen binder påskalammet på offeraltaret i templet. Samtidigt som detta sker på tempelplatsen korsfästs Jesus på Golgata kulle. Kl 12.00 faller mörkret och

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

ligger kvar över jorden fram till kl. 15.00. Kl. 15.00 denna dag slaktar prästen lammet på altaret. Och när han har gjort det utropar han de traditionstyngda orden: - Det är fullbordat! Är det då inte en märkvärdig gudomlig precision i allt detta att Jesus just då, kl. 15.00, dör på sitt kors med just dessa ord: - Det är fullbordat! För faktum är att han dör i samma stund som påskalammet dör med prästens ord om att allt är fullbordat på sina läppar.

Så dör han. Han som sagt att han är livet dör. Då river Gud sönder förhänget i templet som skiljer oss från Gud. Uppifrån och ända ner. D.v.s. det uppstår inte en lite reva i tyget, så att möjligen någon kan ta sig in. Nej, Gud river sönder alltihop, hela förlåten, det tjocka draperiet, allt som åtskiljer oss från Gud, p.g.a. Jesu död.

Nedanför korset finns de som hatar Jesus och de som älskar honom. Där finns män och kvinnor. Där finns religiösa ledare och romerska soldater. Där finns de som hånar och de som bekänner Jesus. Där finns de som tror och de som inte vet vad de ska tro. Där finns judar och där finns hedningar. För Jesus hade sagt, Joh 12:32: "Och när jag blir upphöjd från jorden, skall jag dra alla till mig."

Så avslutas denna dag, denna laddade dag, denna dag vi aldrig kunnat glömma utan måste läsa om och återberätta om och om igen med dessa ord, Matt 27:57-66: På kvällen kom en rik man från Arimataia som hette Josef och som också han hade blivit lärjunge till Jesus. Josef gick till Pilatus och bad att få Jesu kropp. Pilatus gav då order om att den skulle utlämnas, och Josef tog kroppen, svepte den i rent linnetyg och lade den i den nya grav som han hade låtit hugga ut åt sig i berget. Sedan rullade han en stor sten för ingången till graven och gick därifrån. Maria från Magdala och den andra Maria var där och satt mitt emot graven.

Nästa dag – det var dagen efter förberedelsedagen – gick översteprästerna och fariseerna tillsammans till Pilatus och sade: "Herre, vi har kommit att tänka på att när den där bedragaren ännu var i livet sade han: 'Efter tre dagar skall jag uppstå.' Ge därför order om att graven bevakas under tre dagar, så att inte hans lärjungar kommer och rövar bort honom och sedan säger till folket att han har uppstått från de döda. Då blir det sista bedrägeriet värre än det första." Pilatus svarade: "Ni får en vaktstyrka. Gå och bevakta graven så gott ni kan." De gav sig i väg och skyddade den genom att försegla stenen och sätta ut vakterna.

Här kommer de religiösa ledarna tillbaka till Pilatus. Det är något så obehagligt över deras ord. De har just hånat Jesus, dödat honom, skränat sina obegåvade kommentarer mot Guds son på korset. Nu kommer de till Pilatus, en brutal maktmänniska, Roms man på plats, en representant för diktatur och avguderier, och kallar honom för "herre". Jag kan lova dig att dessa fariseer, vars rörelse föddes som en protest mot just sådana män som Pilatus mer än 150 år tidigare inte såg honom som sin herre. Dessutom, Jesus dog på en fredag. Nu har det gått en dag. Vad är det då för dag? Jo, då är det sabbatsdag. Dessa fariseer hade varit som iglar på Jesus när han gjort något de betraktat som arbete på vilodagen, men själva kommer de nu här för att be om att få ett arbete gjort, fast det är sabbatsdag. De är med andra ord beredda att kompromissa med sin egen tro p.g.a. sitt hat till Jesus.

Så, vad är de egentligen rädda för? Är de verkligen rädda för de livrädda lärjungar som flytt för sina liv och gått under marken? Knappast. Kanske anar de ändå någonstans att korset inte är den slutgiltiga lösningen på deras problem med Jesus. Och rätt ska de få, på denna enda punkt. Men det spar vi till nästa söndag.

Här vill jag avsluta med några ord från Jesus, Joh 10:17-18: Fadern älskar mig därför att jag ger mitt liv för att sedan få det tillbaka. Ingen har tagit det ifrån mig, jag ger det av fri vilja. Jag har rätt att ge det, och jag har rätt att få det tillbaka. Detta har min fader bestämt för mig.

Det kunde se ut som om allt går Jesus ur händerna, som att han sviks, blir förrådd och berövad sitt liv. Ja, som att allt går fel den här dagen. Men i grund och botten är det vare sig de judiska ledarna eller de romerska soldaterna som tar hans liv, för i första hand är det Jesus som ger sitt liv, i vårt ställe, på Golgata kors, denna dag. Kyrkofadern Augustinus sa: "Han gav sitt liv för att han ville det, när han ville det, och på det sätt han ville det."

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Och Petrus, som hade så svårt med korset, som absolut ville hindra Jesus från att gå till korset, skriver senare i livet och förklarar vad han insett, 1 Petr 3:18: "Kristus själv dog ju för era synder, en gång för alla. Rättfärdig dog han för er orättfärdiga för att leda er till Gud."